

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK – Contich

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 344 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel-
speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in
Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. —
306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308.
De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven.
310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. —
312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tee-
kens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan.
— 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter
van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De
Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het
Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323.
Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen.
— 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avont-
uur. — 327. De Reis in den nacht. — 328. De Zwarte Bende.
— 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare sol-
daat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonder-
land. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Ha-
ven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. —
336. Een brutale feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338.
De vlucht over de Schelde. — 339. Neels' avontuur. — 340.
De Zwarte Ruiters. — 341. De Heid van Afrika. — 342.
De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den
Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vakantie.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Drukk. R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr 56.

Vierde druk.

A. HANS.

In 't Bosch van Houthulst

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

Nr. 56.
Vierde druk

IN 'T BOSCH VAN HOUTHULST

I.

't Was groote vacantie... En Magdalena Verhooft verliet welgemoed de school. Ze deed haar best en ze droeg een schoon prijsboek als belooning voor de vlijt en goed gedrag. En morgen mocht ze op reis Ze zou een tijdje logeeren bij grootvader en grootmoeder, die niet ver van Poelcapelle woonden. Dat was een heel eind van Gent, de stad waar Magdalena Verhooft thuis hoorde... Poelcapelle lag zelfs in een andere provincie, in West-Vlaanderen.

Geen wonder dus, dat het meisje vroolijk naar huis stapte, naast moeder die de prijsuitdeeling bijgewoond had Ze moesten door de Veldstraat en aan een bakkerswinkel zei mevrouw Verhooft:

— Hier gaan we eens binnen. Ik ben tevreden over u. Wat denkt ge ervan, dat we eens een koek eten en een glas limonade dronken?

Lena — zooals ze meestal genoemd werd — vond dat heerlijk. Ze was eerst wat verlegen, om dien prachtigen winkel binnen te treden. Maar moeder ging immers voor en bleef bij de toonbank staan. Ze groette de jufvrouw, die bestelde, en vroeg om een telloor.

Dan koos ze eenige roomtaartjes uit en lekkere boterkoeken.

— Wilt ge ook twee glazen limonade geven? zei Mevrouw Verhooft.

Ze wenkte Lena mee te gaan naar de achterkamer en beiden namen plaats aan een der kleine tafels. De jufvrouw bracht twee fleschjes limonade en glazen. Lena gevoelde zich gelukkig. Dat was nu eens een plezierige verrassing. Die goede moeder toch! Wat smaakten de boterkoeken heerlijk. En de limonade zoo frisch. Ze hadden het warm gehad in de groote, stampvolle feestzaal. En dan de taartjes. 't Was of ze smolten in den mond.

Moeder en dochttertje bleven hier een twintig minuten. Nog andere menschen kwamen binnen en Lena vond het zeer gezellig. En morgen op reis! Morgen naar grootvader en grootmoeder, die buiten woonden, waar 't zulk prettig spelen was!

Moeder betaalde en ging met Lena heen.

— Nu zullen we vader afhalen, sprak mevrouw Verhooft.

Vader schreef op een bureel bij de St. Baafs-

kerk. De klok van 't Belfort wees twintig voor vijf. En om half zes verlieten de klerken het kantoor.

— Vader zal morgen toch wel verlof krijgen, om me weg te brengen, vroeg Lena.

— O ja kind .. Wees maar niet bang! En vader gaat gaarne eens mee naar grootvader en grootmoeder. Hij bemint zijn ouders zooveel als gij ons. Dan keert hij morgenavond terug en hoor ik, hoe de reis gegaan is. En binnen veertien dagen is het mijn beurt om eens te komen kijken.

— O, dat zal ook plezierig zijn, moeder!

Mevrouw Verhooft en Lena wandelden wat heen en weer. De beiaard van 't hooge Belfort speelde half zes. En weldra kwamen de bedienden uit een groot kantoor.

— Ik zie vader! riep Lena...

Ze snelde hem tegemoet en stak haar prijs omhoog.

— Zulk een schoon boek! zei mijnheer Verhooft tevreden, nadat hij zijn meisje gekust had. Dat is wel hoor! Ge hebt goed uw best gedaan.

— Vader, hebt ge verlof? vroeg Lena.

— Ja, zeker...

— O, gelukkig! Dan kunnen we vertrekken!

— Ja, en ik ben er net zoo blij om als gij. Ik verlang zeer om mijn ouders eens weer te zien.

Ze kwamen bij moeder.

— We zijn tevreden over Lena, hé! sprak

mijnheer Verhooft.

— Ja... Ik heb haar eens getrakteerd... 't Is eigenlijk niet schoon, dat we koeken en taartjes gingen eten, voor we u afhaalden.

— Ei, ei... ge zijt aan 't snoepen geweest en zonder mij...

— Jamaar... hernam moeder, ik meende, dat ge morgen liever wat sigaren zoudt hebben op reis.. En daarvoor heb ik geld gespaard.

— Uitmuntend!... Ja, ja, moeder denkt aan alles...

— Waar kunnen we die koopen?

Mijnheer Verhooft ging er om en dan wandelde het drietal welgemoed naar huis op de Bijlokevest.

Vader keek nu het prijsboek eens in. Het was een bundel vertellingen met platen.

— Dat moet ge meenemen naar Poelcapelle, zei mijnheer Verhooft. Als het een dag regent, kunt ge lezen. Dan verveelt ge u niet.

Weldra kwam Ernest, Lena's broer, ook thuis. Die was zestien jaar, vijf jaar ouder dan zijn zusje. Hij was in de leer op een drukkerij. En met aandacht bekeek hij het boek. Hij prees het om zijn fraaie, heldere letter... Hij liet hooren dat hij van 't vak was. Hij vernam dan, hoe moeder vader en Lena getrakteerd had...

— Maar morgenavond, voor we vader van de statie halen, doen we een wandeling langs de Leie

en gaan we paling eten, beloofde mevrouw Verhooft aan Ernest.

Nu, Ernest gunde zijn zuster al het vacantieplezier van harte.. Zij was immers nog klein... En — wat denkt ge... hij ging al op 't werk en verdiende geld.

Nog niet veel, 't is waar, doch met Nieuwjaar zou hij een flinken opslag krijgen.

Dien avond moest Lena vroeg naar bed. ze zou met den eersten trein vertrekken en dat was te zes uur.

II.

Lena werd wakker. Moeder stond aan haar bed. Het meisje keek slaperig op.

— Ge weet toch wel, dat ge vandaag naar grootmoeder en grootvader gaat, zei mevrouw Verhooft.

— O, ja...

En Lena wipte recht... Op andere ochtenden moest moeder wel eens twee maal roepen... en 's Winters drie keer ook... Maar nu kostte het opstaan geen moeite. De Zondagsche kleeren hingen daar al klaar. De wekelijksche met de andere benodigde waren netjes in een valies gepakt.

Vader zat reeds beneden. Toen Lena kwam, zei hij vergenoegd:

— Goed weer om te reizen... De zon schijnt al..

Ze waren bijtijds klaar. Ernest, die te zeven uur op de drukkerij moest zijn, kwam nu ook vroeger de trap af. Hij wilde meegaan tot het station.

Moeder drong aan dat Lena flink zou eten.

— Anders krijgt ge hoofdpijn op den trein, vermaande ze.

De klok sloeg half zes.

— We stappen op, sprak mijnheer Verhooft.
t Wordt tijd...

Magdalena deed haar zomermanteltje aan en zette haar strooien hoed op. Ze zag er allerliefst uit. Dan nam ze afscheid van moeder. Dat deed toch een beetje raar. Ze ging voor een maand heen. Maar mevrouw Verhooft zei vroolijk:

— Veel groeten aan grootvader en grootmoeder... En over veertien dagen zie ik u al terug.

Ze kustte haar dochttertje innig. En dan keek ze het drietal na. Ernest droeg het valies op zijn schouder, 't wóóg niets voor hem, beweerde hij.

Lena zag nog eens om en wuifde naar moeder.

Ze moesten aan 't Zuid vertrekken. Vader had al den tijd om de kaartjes te nemen. Hij kocht een toegangskaartje voor Ernest, die zoo mee kon gaan tot aan den trein. Mijnheer Verhooft zocht goede plaatsjes. Lena zat aan het raampje. Nu kon ze naar buiten kijken. 't Duurde nog wat eer de trein vertrok. Toen de wachter de deuren sloot, zeiden vader en Lena Ernest goeden dag... Het

venstertje mocht open blijven. Zoo konden ze nog wat men den jongen spreken... Maar boem... een schok... en de reis begon.

De trein reed eerst langzaam... en Lena zag de huizen der stad, de St. Pieterskerk, de normaalschool wat verder, maar lang duurde het niet, of ze spoorden langs de velden.

— Nu ging het vlug... Vader zei, dat de trein niet meer stil hield voor Deinze. Hij wees naar de bloemkweekerijen, met hun pracht van kleuren, naar de boeren, die al aan den arbeid waren, naar de hoeven... en nog veel meer... Te Deinze hield de trein even stil. En verder dan weer... Djang, djang, djang... dat was een brug over de Leie... Thielt heette 't tweede station, waar men stopte. En dan in een trok naar Lichtervelde. Hier stapten onze reizigers over voor Roeselare. En daar moesten ze weer op een anderen trein.

't Was maar een treintje. En Lena had er nog nooit zulk een gezien. Lokomotief, goederenwaggen, eerste tweede en derde klas, 't vormde allemaal samen een blok. En 't heele ding was niet grooter dan één rijtuig van een gewonen trein.

— Een koffiemolen, zei vader, die in deze West-Vlaamsche streek geboren en pas als jongeling naar Gent vertrokken was.

— Een koffiemolen? vroeg Lena lachend.

— Och ja, zoo noemden we dat treintje. Eigenlijk heet het een belpaire. 't Kan niet hard loopen.

maar 't maakt veel lawaai... Djoef... djoef... djoef... zucht het dan. En om al zijn rumoer noemden we het dan koffiemolen. Sommigen gaven het ook den naam van beer op zokken... En dat zal nog wel zoo zijn.

't Treintje liep vol. 't Had een zware vracht. Lena hoorde wel, dat de menschen hier anders spraken dan in Gent. Dit had ze al gemerkt, als grootvader en grootmoeder naar Gent kwamen. En vader kende het West-Vlaamsche dialect ook nog heel goed.

Het treintje vertrok.

— De koffiemolen gaat aan 't draaien, zei een boer.

— Hoort ge 't? vroeg vader aan Lena. De naam bestaat nog... En ons lokomotiefje is al aan 't zuchten. Het heeft last hoor! Kijk... nu ziet ge Roeselaere, een stad met veel fabrieken. En die hooge toren is St. Michel. Grootvader en grootmoeder gingen hier elken Dinsdag naar de markt.

Het treintje stopte dikwijls. Het reed maar kleine eindjes. Maar eensklaps stond het te midden in het veld stil. Er was hier geen halte of station.

— De koffiemeulen valt stille, zei de boer, die naast mijnheer Verhooft zat. Dat gebeurt meer. We zitten aan de hoogte en hij kan er niet op...

Djoef... djoef... zuchtte het treintje. Maar 't hielp niets. De wachter kwam binnen en zei:

— Menschen helpt eens een handje...

— Wat moeten ze nu doen? vroeg Lena.

— Een beetje duwen tot het treintje in gang is ik doe ook mee. Kijk maar eens door het raam.

Lena moest lachen. De mannen waren uitgestapt, en stootten uit alle macht aan den belpaire. Ze spanden zich geweldig in. Djoef, djoef, zuchtte de locomotief. Mijnheer Verhooft deed ook zijn best. Lena zag hoe de spoorlijn hier nog al steil omhoog over een heuvel liep. En de koffiemolen kon er vandaag met zijn zwaren last niet goed op geraken... Ja, dat gebeurde meer. Maar de reizigers waren dan van goeden wil. De kinderen, vrouwen en oude lieden mochten blijven zitten. Doch de kloeke jongelingen en mannen, hielpen als nu het treintje in gang. En 't lukte hoor! Djoef, djoef, hijgde de kleine locomotief... en ze kon voort. 't Ging wel traag en de mannen hadden al dien tijd, om er achter elkaar, zonder gevaar op een trein te springen. Ze lachten eens om het gebeurde. (1)

— Dat zijn hier sterke gasten, hé? zei vader tot Lena. Ze duwen zoo maar een trein voort.

De belpaire bereikte den top en nu gleeed hij

(1) Misschien zijn er wel West-Vlaamsche lezers en lezeressen, wier vader zoo destijds mee geholpen heeft om den belpaire op de hoogte van Zonnebeke te krijgen.

gemakkelijk naar beneden naar een klein station.

— Hier moeten we er uit, sprak vader. Wel, ik zie grootvader met het karretje...

En ja, hoor... daar stond een oude, nog struische kerel, met goedig gelaat. Hij had dit voertuigje bij een boer gehuurd, om zijn zoon en kleindochter af te halen. Hij begroette hen hartelijk. Eenige minuten later reden ze heen.

— Zie Lena, grootvader woont aan deze zijde van Poelcapelle, zei vader. Anders waren we van Gent naar Cortemarck gereden en zouden we daar overgestapt zijn.

— Rijdt er ginder ook een koffiemolen?

— Neen...

Mijnheer Verhooft vertelde, wat er aan de hoogte gebeurd was.

— Zoo zei grootvader. Had hij weer die kuren? Hij heeft vandaag toch geen sterken tegenwind... Maar veel volk **misschien?**

— Ja...

— Och, lacht er niet veel mee! De koffiemolen is toch gemakkelijk. In mijn jongen tijd, moesten we alles te voet afleggen of nu en dan op de marktdagen in zoo'n diligence kruipen.

Grootmoeder stond aan de deur. En ze lachte, toen het gerij naderde. Ze was ook nog een krasse vrouw...

Ze hielp Lena uitstappen.

— Wel, m'n keppe... 'k ben blijde, dat ge

komt zei ze. En zoo gegroeid! En hoe is het met moeder?

— Heel goed. Ik moest u veel groeten doen, antwoordde Lena.

— Dag Miel!

Grootmoeder was zeer verheugd, «haar jongen» te zien, zooals ze Lena's vader nog altijd noemde.

Grootvader zou het karretje naar de naaste hofstede brengen. Hij reikte de valies aan zijn zoon over.

De oude lieden hadden wat geboerd en handel gedreven. Nu leefden ze stillekens van hun spaargeld, een eind buiten 't dorp in een net huizeke. Ze **hielden** er een geit, een varken, konijnen en kippen. Grootvader bewerkte nog een stukje land om zijn eigen aardappelen en groenten te kweken. Door het raam had men een schoon vergezicht op de heuvelachtige Iepersche streek.

Grootmoeder had voor koffie met boterkoeken gezorgd. Dat was voor den eersten honger, zei ze. Straks zou er een goed noenmaal zijn.

't Was kraakzindelijk in de kamer. Grootvader kwam spoedig terug. Nadat er zoo wat gesproken was geworden over moeder en Ernest, en andere familie, moest Lena met grootmoeder mee. De oude lieden klommen niet gaarne op de trappen en daarom lagen de slaapkamers beneden. Die van Lena was naast deze van grootvader en grootmoeder. Het meisje moest nu haar wekedaagsch kleed-

je aandoen. Het valies werd uitgepakt en alles etjes in een kas gehangen of gelegd...

Lena ging al eens gauw bij het huis kijken. Ze zag de geit, die op een grasveld stond en het meisje verwonderd aankeek. De kippen liepen rond; de haan stapte heel deftig over en weer. De koezinnen zaten tusschen netwerk en knabbelden aan frisch groen. En het varken knorde achter een schutting.

In de omgeving zag Lena hoeven te midden van boomgaarden.

Vader en zijn ouders zaten intusschen druk te praten. En zoo werd het tijd voor 't middagmaal. Ja, grootmoeder had haar best gedaan: lekkere soep, aardappelen met erwtjes en worteltjes, malsch rundvleesch en daarna een groote pruinentaart.

Na den noen deden grootvader en vader een wandeling. Grootmoeder zat in haar zetel bij het raam. Lena toonde haar prijsboek.

— En ge kunt dat nu allemaal lezen? vroeg grootmoeder.

— O, ja... Wil ik eens een verhaaltje voorlezen?

Grootmoeder zou gaarne eens luisteren.

— Ge zijt al wel geleerd, zei ze toen. In mijn jongen tijd ging dat zoo gemakkelijk niet. Ik woonde ginder aan 't bosch van Houthulst... En ik ging ter schole bij een meester. We zaten daar met

jongens en meisjes. De meester hield klas in de keuken van zijn huis. Daar stond een groote tafel met eenige houten stoelen en banken zonder leuning en lessenaar. De vrouw van den onderwijzer kookte het eten of zat te naaien en te stoppen in hetzelfde vertrek, waar wij leerden. De meester was wel braaf, maar wee zoo wij ondeugende streken uithaalden. Dan kregen we een pak slaag met de breede lat of met de roede. En dat deed pijn. Ik moest dikwijls boodschappen doen voor 's meesters vrouw ook wel water halen en den hof wieden. De jongens kaptten hout of spitten het land om.

— Maar hoe kondt ge dan leeren, grootmoeder? vroeg Lena.

— We leerden op verre na niet zooveel als gij. Als we onze gebeden en catechismus kenden, de letters spelden in ons boek, wat cijferden en niet al te leelijk schreven, waren onze ouders tevreden alsook de meester. Vele jongens en meisjes waren bij het verlaten der school nog even dom als toen ze kwamen. Ik herinner me nog Jan Maas. Die was de dwaaste knaap van de school. Hij zat vol met booze streken. Als we lazen, kneep hij zijn makkers in de beenen of teekende met krijt ventjes op hun rug. En hij schreeuwde ondertusschen de letters maar mee, raak of mis, dat kwam er voor hem niet op aan. Maar de meester had hem rap in 't oog. Zonder wat te zeggen, stapte hij van achter zijn lessenaar, ging naar Jan toe, pakte hem bij de

ooren en sleepte hem naar voren. Dan moest de deugniet « te pronk » staan.

— Wat was dat « te pronk » staan, grootmoeder! vroeg Lena.

— Wel, dan zette de meester hem een muts op, waaraan twee lange ooren genaaid waren. Wij noemden die de ezelskap. Of de jongen moest een plank omhoog heffen, waarop de meester met groote letters geschreven had: « Die dit draagt, is een domoor en een deugniet ». 't Gebeurde ook, dat Jan Maas op zijn knieën moest zitten. Op een morgen had hij gevochten met Dries Waaier. De knapen hadden elkander erg toegetakeld. De meester scheidde hen en trok ze in de school. Hij nam een langen stok en de jongens moesten dien ieder aan een eind, met de tanden vasthouden. De eerste minuten schijnt die straf niet zwaar, maar spoedig weegt de stok als lood.

— Rare straffen! zei Lena.

— Ja, kind, dat was zoo de mode in onzen tijd. Gelukkig gaat 't nu anders toe in school. Jan Maas beterde zich niet. Op een schoonen achternoon vond hij het aangener in 't bosch te wandelen dan naar de klas te gaan. Hij roofde er nestjes. De veldwachter betrapte hem en bracht hem naar de school.

— Ha, zei de meester, daar is onze luie scholier! Ik zal u leeren wandelen!

Om te beginnen moest Jan met zijn knieën op

een blok zitten. Soms liet hij zich eens doorzakken maar dan gaf de meester hem een paar flinke stompen in de lenden, en zei:

— Recht op, jongen!

Te vier uur verlieten wij de klas. Jan Maas moest blijven. De meester stak hem in den kelder tot 's avonds zeven uur. Dan bracht hij hem naar huis. Jan was beschaamd toen hij zoo aan de hand van den meester door het dorp wandelde. Vele menschen stonden aan de deur en zagen het. Thuis werd hij niet goed ontvangen. We hoorden hem buiten schreeuwen. Den anderen morgen in de school zette de meester hem weer te pronk. Maas moest de plank opheffen. Er was opgeschreven: « Ik zou willen een ezel blijven, maar ik mag niet »

Toen wij omtrent een half uur in de school zaten, of eigenlijk, in de keuken, zooals ge weet, kwam s' meesters vrouw driftig uit den kelder gesneld, liep recht naar Jan Maas snakte de plank uit zijn handen en gaf er hem eenige ferme klappen mee over de broek.

— Die deugniet heeft gisteren, toen hij in den kelder zat, van ons bier gedronken, zei ze. Er ligt nog bier op den vloer. Hij lag zeker met zijn mond onder de kraan van 't vat.

Wat was de meester kwaad! Jan kreeg nog eens een rammeling. Hij kroop onder de tafel, maar de meester haalde hem daar weer uit en joeg hem aan de deur. 't Duurde lang eer hij weer kalm was.

En intusschen hadden we vrij spel. De een zat op den vloer, de ander stond op zijn bank, een derde maakte kunsten. Dries Waaier vroeg zacht aan de meesteres:

— Mag ik het bier van den keldervloer oplikken?

— Die deugniet lacht nog met mij! riep de vrouw tot den meester. Hij vraagt of hij het bier mag oplikken.

Dries gehoorzaamde al bevende.

De ouderwijzer pakte hem vast, droeg hem de keldertrappen af, duwde hem met zijn gezicht in het bier en trok hem weer mee naar boven en zei: Nu heeft hij gelikt jongens.

Een half uurtje later werd de deur geopend. Vrouw Maas stond daar met haar zoontje.

— Meester, waarom hebt ge mijn jongen weggejaagd? vroeg ze onbeschaamd.

— Vraag het hem zelf. Hij is een schavuit.

— Wat, zei de moeder, is mijn kind een schavuit? Ik zeg, dat hij veel braver is dan al deze schoolieren te gare.

— Zijn vader denkt er anders over, zei de meester. Dat heb ik bemerkt op dien avond, toen hij in plaats van naar school te komen, gewandeld had in het bosch. Maar vrouw Maas, ik verzoek u vriendelijk weg te gaan en neem uw lief ventje gerust mee.

— Dus mag hij niet meer komen?

— Denkt ge, dat het hier niet pluis is? vroeg de meester en hij tikte met den wijsvinger op zijn voorhoofd. Als ik 't eene oogenblik een deugniet wegzend, laat ik hem een minuut later weer niet de school binnentreden.

Hij duwde de deur toe en moeder en kind moesten dus vertrekken.

't Leeren herbegon. Jan Maas mocht nooit meer terugkeeren. Er is van dien gast weinig te recht gekomen. Hij slenterde altijd langs de straten, verrichtte veel kwaad, geraakte later in de gevangenis, en nog later in een bedelaarsgesticht, waar hij eenige jaren geleden gestorven is. Ja, dat gaat zoo met kinderen, die niet goed oppassen, en dan bovendien door hun moeder bedorven worden. Als uw ouders u straffen, doen ze dat niet om u te plagen, maar om u slechte gewoonten, gebreken of ondeugden af te leeren. Later zult ge er blij om zijn.

— En is die meester al lang dood, grootmoeder?

— Ja, wel vijftig jaar. Hij is niet oud geworden. De man was niet sterk en moest te veel werken. In dien tijd verdienden de onderwijzers maar weinig geld. En dat is gelukkig verbeterd. De meester was verplicht ook buiten den schooltijd hard te werken, om 't jaartje rond te komen. Hij schreef voor den burgemeester luidde de klokken, delfde de graven, stak de lampen in de kerk aan,

bespeelde het orgel: hij schreef brieven voor de boeren, telde hun rekeningen op, maakte versjes voor trouwfeesten, redevoeringen voor begrafenis- sen; hij bond boeken in, omlijstte schilderijen, zaaide, plantte en wiede, spitte, snoeide in zijn hof en met dat alles verdiende hij te weinig om te leven en te veel om te sterven. Och, kind, de scholen zijn al wat verbeterd sedert mijn jeugd. En de kinderen mogen nu langer gaan. Ik mocht ook van vader en moeder. Wij verhuisden later naar een ander dorp en ik ging er bij de zusters tot mijn veertiende jaar. Doe maar goed uw best, kind.

Lena hoorde al, dat grootmoeder plezierig kon vertellen.

Vader en grootvader keerden van de wandeling terug en allen zaten weer gezellig bijeen.

Mijnheer Verhooft vertrok te zes uur. Grootvader haalde weer het karretje. En Lena reed mee tot aan het station... Ze was welgemoed. En zou het best bij grootvader en grootmoeder stellen. Lachend nam ze afscheid van vader. En dan keerde ze met grootvader terug.

III.

Magdalena Verhooft vond het zeer plezierig bij grootvader en grootmoeder. Ze zat van den langen heelen dag weinig in huis. Op de naburige boerderij was een meisje van haar leeftijd. Slina Rooze. Reeds den tweeden dag maakte Lena kennis met

haar. Ze vergezelde toen grootmoeder naar de hoeve om boter. En nu speelde ze veel met Slina. Samen reden ze op den wagen mee naar het land. 's Dinsdags mochten ze met Slina's moeder mee naar de weekmarkt te Roeselare. In de weide bij de beek plukten ze bloemen. Ze zochten braam- bezieën op de hermen der diepe binnenwegen. En aldus vlogen de dagen prettig om. 's Avonds was Lena altijd moe, dat ze dadelijk insliep. Een gezond, genoeglijk leventje had ze nu.

Zekeren middag wilden grootvader en grootmoeder een bezoek brengen bij goede kennissen, die aan het bosch van Houthulst op een hoeve woonden. Slina Rooze werd ook meegevraagd. Haar vader leende voor dit tochtje het karretje, dat Lena bij haar aankomst aan het station zag staan. Na het noenmaal reed men op. Lena en Slina op de achterbank. Maar de kap was neer en de meisjes konden dus overal heen kijken. Het was prachtig weer en een aangename rit.

Bij een ouden boom hield grootvader stil.

— Kijk, Lena, zei hij, dat is de schreiboom. Ge hebt zeker op school wel geleerd van den slag bij West-Roozebeke?

— O, ja, grootvader! Dat was in 1382 en Filips van Artevelde voerde er de Vlamingen aan tegen het leger van den Franschen koning, die Vlaanderen wilden veroveren.

— Ge weet het heel goed. De Vlamingen waren

met te weinigen en konden de overwinning niet behalen hoe dapper ze streden. En velen sneuvelden en velen ook lagen gewond op het veld. West-Roozebeke ligt ginder een uur verder. Maar tot aan dezen boom hoorde men de gekwetste schreeuwen en kermen en daarom noemt men hem den schreiboom.

— Dus dan is die boom al heel oud? vroeg Lena.

— Dat kunt ge wel zien! Zijn stam is hol en zoo vervallen, dat men hem met ijzeren banden steunen moet. Men zegt, dat de Fransche koning aan dezen boom het lijk van Filips van Artevelde liet ophangen.

— God geve dat het nooit geen oorlog meer worden zal, wenschte grootmoeder.

Lena keek met eerbied naar den boom, die hier al zoo lang stond (1). Maar het gezelschap reed verder. Weldra zag men het groote woud van Houthulst, dat de menschen hier het Vrijbosch noemden.

— Ik zou er niet gaarne 's avonds doorgaan, zei Slina Rooze.

Grootvader hoorde dat en lachte.

— En waarom niet? vroeg hij.

— Omdat het er dan spookt.

---

(1) In 1914-1918 is de schreiboom ook vernield geworden in den oorlog.

— Maar kindje toch!

— Gust onze knecht, vertelt dat 's avonds in den Winter.

— Gust zou beter al die domme verhalen voor hem houden, hernam grootvader. Er zijn immers geen spoken. Ja, veel menschen zijn benauwd van het Vrijbosch en van de boschkanters.

— Wat zijn dat boschkanters? vroeg Lena.

— De menschen die ginder wonen. En weet ge waarom veel menschen nu nog bang zijn? Omdat honderd jaar geleden in dat bosch de rooversbende zat van Bakelandt. Dat waren slechte kerels, dieven en moordenaars. Ze randden de menschen aan op de wegen, drongen 's nachts in de hoeven, eischten geld en als de menschen het niet gewillig wilden geven, werden ze door die deugnieten wreed mishandeld. Dat duurde eenige jaren. 't Was toen een ongelukkige tijd. We hadden geen eigen regeering. Fransche soldaten speelden hier den baas en roofden zelf. En zoo deed men geen moeite om de bende te pakken. Napoleon werd keizer en zorgde voor meer orde, al deed hij onze voorouders ook veel last aan. Gendarmen zochten het Vrijbosch af, en de roovers geraakten de een na den ander in de gevangenis te Brugge. Eindelijk grepen ze ook den kapitein bij den kraag. 't Was in den stal te Wynendaele, waar de schelm zich verdoken had. Meer dan twintig roovers werden door het gerecht veroordeeld. In heel Vlaan-

deren sprak men van de bende van 't Vrijbosch. Toen de roovers op 't schavot te Brugge moesten, kwamen duizenden menschen naar de Groote Markt, en het volk zat op de daken, om toch maar te kunnen zien, hoe die roovers hun hoofd verloren. En zoo komt het, dat men langen tijd overal over de bende van 't Vrijbosch sprak. De deugnieten waren er uit, maar men was nu benauwd van 't bosch zelf en van de boschkanter. En toch was Bakelandt geen boschkanter. Hij kwam een heel eind van hier, uit Lendelede bij Kortrijk. Als jongen deugde hij al niet, stal, loog en bedroog hij. En zijn meeste helpers later waren ook niet van hier. Maar ze verdoken zich in 't Vrijbosch omdat ze daar veiliger zaten. Niemand moet nu benauwd zijn van de boschkanter. Er zijn daar wel vechters bij, als overal, maar de meeste leven gerust en braaf. Ze maken bezems en verkoopen die. Ze zijn eerlijk in de zaken en oprecht van harte. Maar ja, ge moet ze wat kennen. Ze kunnen soms koppig zijn. En wat van de wet ook niet mag zijn. velen stroopen het wild, hazen konijnen en werden daarvoor dikwijls gepakt. Ge had daar Toon, den boschkanter. Een brave man, maar ook een onverbeterlijke pensager, al zou hij nooit een boschwachter aangerand hebben. Op een avond was hij weer aan 't pensjagen. De gendarmen zaten achter hem en schoten. Toon werd getroffen in den linkerarm. De gendarmen hadden hem niet

berkend en Toon wilde ook niet naar de gevangenis. Hij kroop tusschen het riet en zat daar uren verdoken. De wonde in zijn arm werd niet verbonden en het kwaad kwam er in. Eindelijk kon Toon naar huis gaan. Hij woonde met zijn dochter Thilde. Die moest om den dokter, want de arm zwol op. In den nacht kwam den dokter, Hij onderzocht de wonde en zei: « Toon, jongen, die arm moet er af. » Thilde begon te weenen, maar, Toon bleef kalm. « Zet hem dan maar af », zei hij. « Maar ge moet het hier doen. Anders weten de gendarmen, dat ze achter mij gezeten hebben. En ik wil niet naar het kot! » De dokter moest echter hulp hebben. Maar Toon wilde niet in slaap gedaan worden. Hij zou den dokter niet hinderen, Thilde kon bijlichten. De geneesheer die hem kende, gaf eindelijk toe, Thilde moest de lamp bijhouden. Ze beefde te veel. En toen nam Toon de lamp in de rechterhand en zei: « Ik licht zelf bij. Dokter, begin maar, ik zal geen kik geven. » En waarlijk, hij hield woord. De dokter zette de arm af. Toon lichtte zelf bij en liet geen zucht hooren. De operatie gelukte goed.

— Wat een harde vent moet dat geweest zijn, sprak grootmoeder.

— Ja. De gendarmen lieten hem gerust. Zulke kloeke kerels zijn er onder de Boschkanter. Maar hoe beter ze aan de wetten gehoorzamen.

hoe rustiger ze zullen leven. Toon hield zielsveel van 't bosch en voor hij stierf moest hij tusschen den dokter en zijn Thilde het woud nog eens zien. Zoo vertelde grootvader.

Het karretje reed over den aarden weg, zoodat de wielen niet ratelden. En de meisjes hadden alles goed verstaan. Een kwartier later waren ze op de boerderij van grootvaders vriend Vercammen, vlak bij 't bosch.

En 't duurde niet lang of Lena en Slina begaven zich in 't woud. Ze zouden niet ver gaan. Maar er stonden zulke heerlijke braambezie.

Slina was ook wat eigenzinnig, want ze zei tot haar vriendinnetje:

Ik geloof toch, dat het hier 's avonds spookt.

Nu was het echter hier te mooi om aan zulke akelige dingen te denken. De kinderen hoorden de vogels schuifelen. Ze zagen prachtige vlinders, lieflijke bloemen en ze smulden aan donkere braambessen. Ze kwamen dan aan lage witte huisjes, waarin de bezembinders woonden. De boschkanter bouwden die hutten zelf van sparren en leem en over de muren streken ze kalk. Kinderen die blootvoets liepen, keken nieuwsgierig naar de twee vreemde meisjes. Maar ze riepen of scholden niet, zooals sommige dwaze gasten wel doen als ze onbekenden in hun streek ontmoeten.

Lena vermaakte zich weer in 't Vrijbosch. Ze

vond het jammer, dat dit zoo ver van Gent was. Anders zou ze er wel dikwijls met vader en moeder en Ernest heen wandelen.

Aan zoo'n hut zat een vrouw bezems te maken. Ze sprak Slina en Lena aan en vriendelijk vroeg ze, wier kinderen ze waren. Ze vertelde dan, dat haar man nu voor veel weken op reis was. Hij verkocht de bezems in Frankrijk, ook wel in Duitschland en Holland. Met de kermis keerde hij terug.

Grootvader had gelijk: het waren brave menschen deze boschkanter. Lena had wat dorst en dadelijk kreeg ze een glas helder water, dat heerlijk smaakte. En in zoo'n klein huisje was het toch zindelijk. Er stond geen kachel, maar men stookte in een haard met wijde schouw. 's Zomers hing men echter veel den pot of de ketel boven het houtvuur buiten.

— Kinderen, zei de vrouw, ik zou nu naar Vercammen gaan, want het weer is aan het veranderen. Ik peins, dat het gaat donderen.

De zon scheen niet meer door de takken. De vogeltjes zwegen. En ginder heel hoog paken zich ware wolken samen. Lena en Slina spoedden zich heen. Grootvader stond al op den uitkijk. « 'k Ben blij, dat ik u zie », sprak hij. « We krijgen onweer ».

Boerin Vercammen had de tafel gedekt, en voor 't maal gezorgd. Nog zat men aan tafel, toen het zeer donker werd; niet de duisternis van

den avond was het... Een bliksemstraal verlichtte even de keuken en dan knetterde een vervaarlijke slag. Vrouw Vercammen strooide wijwater over den vloer. Allen baden. Het werd erg zwaar weer. De hoeve dreunde. Lena en Slina zaten in een hoekje. Wat vreeselijk geratel! En soms was het, of de hemel in vuur stond. De bui duurde lang. Het begon geweldig te regenen. De onweervlaag dreef af, al hoorde men nog het gedreun, maar verder nu. De regen hield echter aan. Hij plaste neer.

En de reizigers waren hier met een open karreke. Hoe zou de weg zijn? Een modderpoel!

— Blijf bij ons overnachten, zei boer Vercammen.

't Is nu geen doen, zoo verre te rijden.

Dat was wel de beste raad. En grootvader stemde toe. De ouders van Slina zouden het wel begripen. En de oude man was daarover geheel gerust, toen een leurder binnentrad, die nog naar Poelcapelle wilde gaan. Hij was van geen regen of modder vervaard. Hij zou het bij Rooze zeggen dat Slina hier bleef.

Gelukkig hoorde men van geen ongelukken en zag men nergens een brandgloed. In het bosch had de bliksem wel eenige boomen getroffen. Zoo vertelde een knaap die met een zak over het hoofd, als regenmantel, om melk kwam.

Te negen uur gingen Slina en Lena naar bed.

Ze moesten samen op een bovenkamertje liggen. Ze spraken niet veel. Ze waren nog onder den indruk van 't onweer. En nu dacht Lena aan wat haar vriendin van spoken verteld had. Ze zou maar diep onder de dekens kruipen en trachten dadelijk te slapen.

Slina keek nog eens door het venstertje. Zou het in de verte nog lichten. Het meisje gaf een schreeuw.

— Een spook, een spook! gilde ze.

Lena keek op en ja, daar aan 't bosch was een witte gedaante, die heen en weer sprong. Ze zag het duidelijk. En die gedaante was verlicht...

Lena snelde angstig de trap af. Slina volgde al even vlug. En de meisjes stormden de keuken binnen, waar de groote menschen nog op zaten. Lena sprong haast in de armen van grootmoeder, die natuurlijk erg schrok.

— O, er zit een spook aan 't bosch! gilde het meisje.

— Wit en verlicht! kreet Slina.

Grootvader lachte luid.

— Dwaze kinderen, zei hij. Wat steekt ge in uw hoofd?

In de keuken was er ook een venster, dat naar dienzelfden kant uitzicht gaf. Slina scheen nu wat moediger, keek door het raam en zei: « Het is daar nog! »

Vercammen vroeg: « Die witte plek? »

— Ja...

— Maar kindje, dat is van de lantaarn. 't Is nu te nat, anders nam ik u eens mee. Frans, de knecht, moet de gracht wat uitdelven, want het water kan geen weg. Er is te veel en de gracht is wat verstopt. Hij heeft een lantaarn mee en die aan een boom gehangen. En de knecht en het licht heb ge voor een spook gehouden, voor iets dat immers niet bestaat.. Kijk, het spook is klaar en komt hierheen.

Frans trad binnen en zei:

— Baas, het is gedaan, het water loopt weg.

— Goed, Frans, sprak Vercammen. En zeggen, dat ze u voor een spook gehouden hebben.

De knecht begreep zijn meester niet, maar hoorde het verhaal en lachte er hartelijk om. Lena keerde beschaamd naar boven terug. Ze zou niet meer naar Slina luisteren, als deze van die domme dingen vertelde. Haar vrees was weg. Slina bleef echter koppig en heel dwaas zei ze: « Toch spookt het soms in 't bosch. Gust, onze knecht, vertelt het ». Lena sliep echter rustig in... Maar 's morgens was ze toch wat verlegen, om naar beneden te gaan. Och iemand om een dwaasheid blijven uitlachen is dom en onverstandig. Dat deed men dan ook niet. Alleen zei grootvader nog eens, dat Lena en Slina nu een goed lesje gehad hadden. Het was weer helder zomerweer, met een vroolijk zonnetje. Grootvader en grootmoeder gingen nog even mee in 't bosch. Het rook er zoo

heerlijk frisch. En de vogeltjes zongen met nieuwen moet. Tegen den middag waren onze reizigers weer op Poelcapelle.

Eenige dagen later kwam moeder. Lena haalde haar met grootvader uit den trein! Dat was een blij wederzien!

Moeder zou tot overmorgen blijven. Haar dochttertje had heel wat te vertellen. Ze sprak ook van naar 't bosch van Houthulst te gaan, maar grootvader koos nu een anderen kant. Ook daar was 't schoon in de lanen en dreven. En ieder genoot van het tochtje. Grootmoeder had in een korf eten meegenomen. En de tafel was nu het zachte mos. Men hield een pic-nic.

Toen moeder weer naar Gent terugkeerde, bleef Lena nog twee weken bij grootvader en grootmoeder. Maar ook aan dat genoeg kwam een eind. En nu had het meisje nieuwe kracht opgedaan, om weer flink te leeren.

EINDE.